

Cygnaeuksenpuisto

Tilaja: Jyväskylän kaupunki/ Yhdyskuntatoimi/ Katu- ja puisto-osasto

Rakennuttaja: Jyväskylän kaupunki/ Yhdyskuntatoimi/ Katu- ja puisto-osasto

Suunnittelija: Maisema-arkkitehtitoimisto Näkymä Oy 2003-2004 (Matti Liski ja Tiina Perälä) (Suunnittelu käynnistyi Suunnittelukeskus Oy:ssä 2002, suunnittelijat eivät ole vaihtuneet)

Rakentaja: Jyväskylän kaupunki/ Aluetekniikka

Muut kohteen toteuttamiseen vaikuttaneet tahot: Valaistus-suunnittelu: Valoa Oy. Kunnallistekninen suunnittelu: Suunnittelukeskus Oy

Valmistumisajankohta: 2005

Pinta-ala: 5 600 m²

Cygnaeuksenpuisto edustaa Suomen 1800-luvun asemakaavoituksen suosittua suorakaiteen muotoista puistikkoa leikkaavine diagonaalikäytävineen ja keskelle puistoa sijoitettuine katseenvangitsijoineen.

Vuoteen 2002 mennessä puiston yleisilme oli päässyt rapistumaan siinä määrin, että puisto päätettiin entistää. Entistäminen pohjautuu vanhaan kartta- ja kuvamateriaaliin sekä arkeologisista kaivauksista saatuihin tuloksiin. Vanhan kirkon hautausmaan puiston alla on kiinteä muinaisjäännös. Tällä alueella kaikissa maankaivutöissä oli arkeologin oltava paikalla valvomassa työmaan kaivuita.

Entistämisen peruslähdekohtana on puiston 1900-luvun alun asu ja tilarakenne. Tavoitteena on korostaa puiston historiallista luonnetta ja näyttää sen alkuperäinen hahmo. Puiston "maanalaisista historiaa" on haluttu hienovaraisesti valottaa. Vanhan hautausmaan muistomerkiksi puiston länsikulmaan sijoitetaan nurmikumpu, jonka päälle istutetaan kyynelkoivu. Nurmikumpu istutuksineen kuvaa symbolisesti hautauskumpua ja muistuttaa puiston alle jääneestä vanhasta hautausmaasta.

Kasvillisuusommitelmien sijoittuminen noudattaa puistikon alkuperäisiä istutusperiaatteita. Puiston uusimisessa puiston tilallista hahmoa selkiytetään vastaamaan 1900-luvun alun tilannetta. Kasvivalinnat perustuvat ajankohdalle tyypillisten koristekasvien käyttöön.

Nykyisen polkuverkoston linjauksia tarkistetaan vastaamaan 1900-luvun alun tilannetta. Käytävissä tapahtuneet suoristukset poistetaan ja käytävien leveydet tarkistetaan vastaamaan alkuperäistä leveyttä. Saapuminen Vapaudenkadulta Cygnaeuksen patsaalle muutetaan tilasarjaltaan entisenlaiseksi. Patsaalle johtavan käytävän alkuun palautetaan pieni sora-aukio. Patsaan ympäristön alkuperäinen kaksikehäinen käytäväsommitelma palautetaan.

Vanhojen valokuvien perusteella puistoon on määritelty sopivat kalusteet. Tämä koskee penkkimallia ja istutusten suoja-aitaa Cygnaeuksen patsaan ympärillä sekä puiston aita pohjoisella tonttirajalla. Valaistus kunnioittaa puiston historiallista taustaa ja on alisteinen historialliselle puistosommitelmalle.

Suomalaisen puutarhataiteen kannalta on hienoa, että Jyväskylän kaupunki päätti ottaa puiston kunnostamisen ohjenuoraksi hienovaraisten entistämisen. Turhan monen suomalaisen kaupunkipuistikon kohtalona on ollut joutua rajun uudistamisen kohteeksi. Cygnaeuksenpuistossa voidaan jatkossakin irrottaa hetkeksi kuumien katujen polttesta ja pysähtyä nauttimaan puiston tarjoamasta vehreydestä ja rauhasta Unon valvovien silmien alla.

~1910-20

10/2004

